

Foto: I. V.

Delovno proizvodno tekmovanje gozdarjev Slovenije in Jugoslavije

Mesec junij letošnjega leta si bomo delavci naše delovne organizacije zapomnili predvsem zaradi tekmovanj gozdarjev, ki smo jih organizirali in izvedli. V nedeljo 8. junija so bile tekme gozdarjev in kmetov kooperantov našega območja, 13. in 14. gozdarjev Slovenije in 19., 20. ter 21. gozdarjev Jugoslavije. Za izvedbo tekmovanja smo izbrali nogometno igrišče na Bledu, za otvoritve s kulturnim programom pa festivalno dvorano. Vsa tekmovanja so potekala v prijetnem vzdušju srečanja gozdarjev: tekmovalcev, spremljevalcev, vodij ekip, organizatorjev in obiskovalcev.

Organizacija in izvedba tekmovanj je bila v sodelovanju republiškega in zveznega sindikata za gozdarstvo dodeljena Gozdnemu gospodarstvu Bled. S tem smo delavci naše delovne organizacije prevzeli zahtevno in odgovorno nalogo.

Predsednik organizacijskega odbora republiškega in zveznega tekmovanja je bil Dušan Novak. Ker je bilo delo obsežno in vezano na kratek čas priprav, je predsednik organizacijskega odbora delo razdelil po področjih in zanje zadolžil sodelavce. Tako je pri organizaciji in izvedbi delalo skoraj 100 delavcev naše delovne organizacije. Od tega je bilo največ članov DIT gozdarstva Bled, ki so z vso resnostjo in odgovornostjo opravili dodeljene naloge, ne glede na delovni čas. Pri organiziranju in izvedbi tekmovanja je imelo Društvo inženirjev in tehnikov gozdarstva Bled zelo pomembno mesto, saj je nastopalo kot soorganizator in soizvajalec tekmovanja.

Poleg tekmovanja smo v sodelovanju z gozdarskim inštitutom iz Ljubljane v tem času pripravili razstavo o varstvu okolja in sušenju gozdov. Pri republiškem tekmovanju smo organizirali posvetovanje o zagotavljanju in ohranjanju

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje s 1. strani)

psihofizičnih sposobnostih gozdarjev, pri zveznem pa posvetovanje o varstvu okolja in umiranju gozdov ter prikazali kratke amaterske filme na to temo.

Otvoritvi republiškega in zveznega tekmovanja sta bili zelo slovesni in kulturni. Obe tekmovanji je s kratkim in prisrčnim nagovorom otvoril kot domačin, gostitelj direktor naše delovne organizacije in predsednik obeh organizacijskih odborov Dušan Novak.

Ob otvoritvi je s kratkim nagovorom pozdravil predsednik skupščine občine Radovljice Bernard Tonejc. Slavnostni govornik pri otvoritvi republiških tekem je bil namestnik predsednika komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Zvone Nastran, na otvoritvi zveznih tekem pa predsednik republiškega sveta sindikata Slovenije Miha Ravnik. V kulturnem programu republiških tekem so nastopali: ženski in moški pevski zbor s slovenske Koroške, dramska in filmska igralka Milena Zupančič in igralec Miha Baloh ter godba na pihala iz Gorij. Na otvoritvi zveznih tekem pa Ribniški oktet, gledališki in filmski igralec Polde Bibič in godba na pihala jeseniških železarjev. Slovesni in kulturni program otvoritev je vsakič privabil polno festivalno dvorano obiskovalcev.

Tekmovalje je potekalo točno po sprejetem programu. Na republiških tekmah je tekmovalo 60 gozdarjev sekačev iz petnajstih ekip in 23 voznikov tovornjakov iz enajstih ekip. Sekači so tekmovali v osmih disciplinah. V posameznih disciplinah so bili najboljši:

Disciplina	Tekmovalec	Točk
1. Obračanje lista	Ambrožič Bogdan, Kras Sežana	68
2. Prežagovanje s kombiniranim rezom	Baša Miran, GG Postojna	202
3. Zasek z motorno žago	Štemberger Jože, Kras Sežana	163
4. Definitivno prežagovanje	Štemberger Jože, Kras Sežana	142
5. Podiranje na balon	Grgič Miro, GG Ljubljana	45
6. Kleščenje vej	Ambrožič Bogdan, Kras Sežana	140
7. Precizno prežagovanje hloda na podlagi	Groznik Brane, GG Ljubljana	136
8. Teorija	Obretan Peter, Lesna Sl. Gradec	95

Vozniki tovornjakov so tekmovali v treh disciplinah. V posameznih disciplinah so bili najboljši:

Disciplina	Tekmovalec	Točk
1. Nakladanje	Gramc Janez, GG Brežice	170
2. Postavljanje piramide	Kovač Dušan, GG Postojna	172
3. Teorija	Kovač Dušan, GG Postojna	95

Deset najboljših sekačev v skupni razvrstitvi na republiških tekmah:

		točk
1. Čuk Ivan	GG Postojna	943,5
2. Lenko Andrej	GG Nazarje	921,5
3. Ambrožič Bogdan	Kras Sežana	917,0
4. Štemberger Jože	Kras Sežana	916,0
5. Baša Miran	GG Postojna	912,0
6. Krese Domine	GG Novo mesto	893,0
7. Likar Klemen	SGG Tolmin	893,0
8. Voler Stanko	GG Nazarje	892,5
9. Samec Boris	GG Postojna	891,5
10. Solar Ivan	GG Nazarje	886,0

Naši so se uvrstili takole:

		točk
25. mesto	Grmek Marko	835,0
43. mesto	Jelič Ante	773,5
47. mesto	Babič Ilija	744,0
53. mesto	Kovačič Ivan	662,0

Prvih let najboljših voznikov v skupni razvrstitvi:

		točk
1. Kovač Dušan	GG Postojna	432,0
2. Gramc Janez	GG Brežice	422,0
3. Fink Ivan	GG Novo mesto	420,0
4. Kuzmič Karel	ABC Pomurka	416,0
5. Suhovršnik Ludvik	GG Nazarje	415,0

Podiranje na balon.

Foto: I. V.

Naša voznika sta se uvrstila takole:

		točk
8. mesto	Jensterle Bojan	411
21. mesto	Knafelj Milan	381

Ekipni vrstni red sekačev:

		točk
1. GG Postojna (Čuk, Baša, Samec)		2747,0
2. GG Nazarje (Lenko, Voler, Solar)		2700,0
3. Kras Sežana (Ambrožič, Štemberger, Vrh)		2675,0
4. Lesna Slovenj Gradec (Obretan, Srebre, Obretan)		2638,0
5. SGG Tolmin (Likar, Rudolf, Koren)		2612,0
6. GG Novo mesto (Krese, Bobnar, Primec)		2578,0
7. GG Maribor (Mlakar, Pliberšek, Sitar)		2531,0
8. GG Kranj (Miklavčič, Rozman, Meglič)		2481,5
9. GG Kočevje (Rovan, Rupar, Jurič)		2427,5
10. GG Brežice (Kuhar, Gorenc, Kostevc)		2425,5
14. GG Bled (Grmek, Jelič, Babič)		2352,5

Ekipni vrstni red voznikov:

		točk
1. GG Postojna (Kovač, Ule)		846,8
2. GG Novo mesto (Fink, Turk)		828,0
3. GG Brežice (Gramc, Mlakar)		822,0
4. GG Kranj (Meglič, Selišnik)		819,0
5. GG Ljubljana (Lampre, Osolnik)		803,0
6. ABC Pomurka (Kuzmič, Slavic)		803,0
7. GG Celje (Potočnik, Polajžar)		795,0
8. GG Bled (Jensterle, Knafelj)		792,0
9. Lesna Slovenj Gradec (Vaukan, Nabernik)		791,0
10. GG Nazarje (Suhovršnik, Zavolovšek)		785,0

Na zveznih tekmah je tekmovalo 46 sekačev iz osmih ekip. Po pravilniku na zveznih tekmah vozniki ne tekmujejo.

V posameznih disciplinah so bili najboljši:

Disciplina	Tekmovalec	Točk
1. Obračanje lista	Radonjić Grujica, SR Srbija	69,0
2. Prežagovanje s kombiniranim rezom	Lenko Andrej, SR Slovenija	199,0
3. Posek z motorno žago	Lamešič Marko, SR Hrvatska	166,0
4. Definitivno prežagovanje	Makaj Jožef, SAP Vojvodina	154,0
5. Podiranje na balon	Zekić Izet, SR Črna gora	45,0
6. Kleščenje vej	Likar Klemen, SR Slovenija	135,0
7. Precizno prežagovanje hloda na podlagi	Milovanović Ljubo, SR Hrvatska	137,0
8. Teorija	Ambrožič Bogdan, SR Slovenija	95,0

Deset najboljših sekačev v skupni razvrstitvi na zveznih tekmah:

1. Lamešič Marko	SR Hrvatska	923,5
2. Došič Ratko	SAP Vojvodina	919,5
3. Ambrožič Bogdan	SR Slovenija	909,0
4. Krese Domine	SR Slovenija	903,5
5. Baša Miran	SR Slovenija	888,5
6. Lišanin Milan	SR Srbija	885,5
7. Tošič Bogoljub	SR Srbija	859,5
8. Ružič Drago	SR Hrvatska	855,5
9. Turk Drago	SR Hrvatska	855,5
10. Makaj Jožef	SAP Vojvodina	846,5

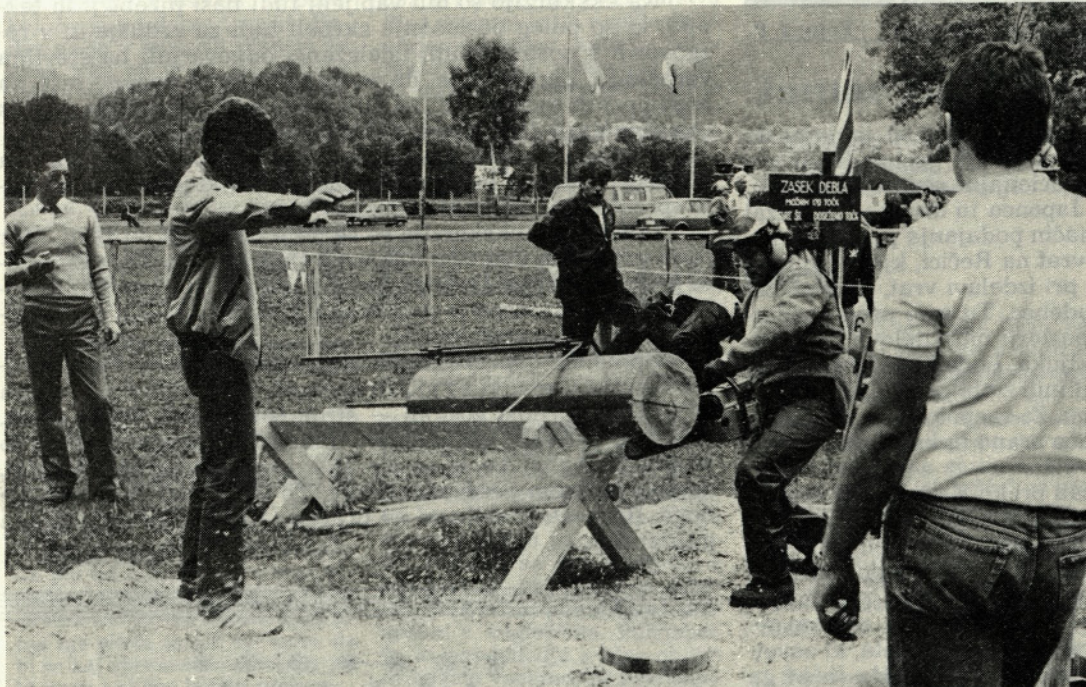
Ekipni vrstni red sekačev:

	točk
1. SR Slovenija (Ambrožič, Krese, Baša, Likar, Lenko, Štemberger)	5088,5
2. SR Hrvatska (Lamešič, Ružič, Turk, Ružević, Milovanović, Tomić)	5022,5
3. SAP Vojvodina (Došič, Makaj, Takač, Rabihić, Pevlić, Jakovljević)	4977,5
4. SR Srbija (Lišanin, Tošič, Radonjić, Lišanin, Marković, Abramović)	4737,0
5. SR Bosna in Hercegovina (Patković, Selmanović, Odošić, Dizdarević, Stojčević, Mihić)	3776,0
6. SR Črna gora (Lakičević, Krcić, Zekić, Murić, Lekić, Brajković)	3735,0
7. SAP Kosovo (Muriqi, Murici, Ukzmajli, Petković, Kolgeci, Vasović)	2809,0
8. SR Makedonija (Markušev, Kocev, Gigov, Jovanovski, Katana, Nikolovski)	1926,5

Obdelavo podatkov smo na obeh tekmah izvajali z računalnikom. Rezultati so bili sproti prikazani in izpisani v trenutnem vrstnem redu posamezno in ekipno na televizijskem ekranu in računalniškem papirju, ki smo ga sproti izobešali na oglasni deski. Ob razglasitvi rezultatov, ki je bilo eno uro po končanem tekmovalju, smo razdelili rezultate po disciplinah, skupno in ekipno v 50. izvodih vezane v bilten. Obdelavo podatkov, ki je potekala brezhibno, je opravila ekipa AOP iz naše delovne organizacije. Poleg lastne računalniške opreme smo uporabljali še izposojeno opremo od RRC iz Ljubljane in od MORC iz Kočevja.

Tekmovanje je v zadovoljstvo nas vseh po organizacijski in tekmovalni strani zelo dobro uspelo. Sami sebi smo dokazali, da smo sposobni v kratkem času organizirati zahtevno prireditev, poleg tega pa se je v času priprav in same izvedbe v našem kolektivu in v Društvu inženirjev in tehnikov gozdarstva Bled izkazala velika kolegialnost in tovarištvo.

Jože Skumavec

Kombiniran rez.

Foto: I. V.

Bojan Arh, Jože Podlogar

Priprava in izvedba IUFRO ekskurzije

Od 7. do 13. septembra je bil v Ljubljani svetovni kongres IUFRO — Mednarodne zveze gozdarskih raziskovalnih organizacij. Od 14. do 21. septembra je bila celotna Jugoslavija nato gostitelj 20 kongresnih ekskurzij. Ena izmed celodnevni ekskurzij je bila organizirana na Pokljuko. Poleg tega se je na Pokljuki ustavila tudi popoldanska ekskurzija, kjer smo tolmačili gospodarjenje v Triglavskem narodnem parku s posebnim oziroma na gozdarstvo.

Priprave na svetovni kongres so potekale že od 1982. leta dalje. Poseben republiški organizacijski odbor je z različnimi komisijami deloval po okvirnih programih usklajeno z ustreznimi odbori splošnega združenja gozdarstva. Zahvaljujoč dobro organiziranim aktivnostim je bil predkongresni čas v Sloveniji zelo ploden: dvakratni študijski dnevi, kar 15 republiških strokovnih seminarjev, 7 strokovnih posvetovanj. Izpeljana je bila dopolnitev gozdarske zakonodaje, večji premiki so na področju gozdarske informatike, izdelan je panožni sporazum o nagrajevanju v gozdarstvu. Posebej velja omeniti prizadevanja za popularizacijo panoge in gozda ter predstavitev javnosti problematiko naravnih nesreč in onesnaževanja okolja ter posledic v umiranju gozdov.

V Presekih smo že pisali o znanstveno raziskovalnem delu v tem obdobju.

Kako so potekale priprave na ekskurzijo pri nas? Že ob koncu leta 1983 smo imenovali nosilca priprav na kongresno ekskurzijo. Žal so priprave resneje stekle šele v letu 1986 in še to na dokaj rutinski način s pomočjo že znanih ekskurzijskih objektov. Koncept ekskurzije je v zadnjem trenutku

(Nadaljevanje na 4. strani)

Prispevek Društva inženirjev in tehnikov gozdarstva Bled

Za izvedbo tekem je ZTKO Radovljica odstopila za mesec junij nogometno igrišče na Bledu.

Igrišče je bilo v zelo slabem stanju in ga je bilo treba temeljito urediti. Dela so se lotili člani Društva inženirjev in tehnikov gozdarstva Bled v popoldanskem času. Prva delovna akcija je bila 20. maja. Do prvih tekem, ki so bile 8. junija, je bilo skupaj deset delovnih akcij. Obžagali smo suhe veje na drevju, preredčili lesko, opleli tekaško stezo, pokosili travo in plevel tam, kjer

do tedaj ni nihče kosil. Drugega junija smo začeli pripravljati poligon za tekmovanje. Navedel sem samo tista dela, ki so jih člani društva opravili udarniško — brezplačno.

Od 20. maja do 7. junija se je delalo deset popoldnevo.

Po enotah so člani sodelovali takole:

DSSS delalo 13 članov	95,5 ure
Bohinj TOZD delalo 10 članov	53,5 ure
TOK delali 4 člani	24,5 ure
Pokljuka TOZD delalo 12 članov	140 ur
TOK delala 2 člana	7,5 ure
Jesenice TOZD delala 2 člana	4 ure
TOK delal 1 član	3,5 ure
Radovljica TOK delalo 7 članov	37,5 ure
gradbeništvo delala 2 člana	7 ur
avtoprevoznništvo delala 2 člana	14,5 ure

Skupaj je delalo 55 članov Društva inženirjev in tehnikov gozdarstva Bled in opravilo 389,5 ure.

Poleg tega so člani društva sodelovali na tekmah kot sodniki, vodje ekip, v kontrolah, v informatiki. Skupaj so člani društva za vse tri tekme: za GG Bled, republiške in zvezne opravili 1307 ur prostovoljnega dela.

S tem si je DIT pridobil nekaj sredstev, ki jih bo porabil za strokovno ekskurzijo in za piknik, ki ga je že priredil na Homu.

PRIPRAVA IN IZVEDBA IUFRO EKSKURZIJE

(Nadaljevanje s 3. strani)

narekoval spremembo objektov in posodobitev vsebine in načina prikazovanja. V veliki časovni stiski je nato majhna ekipa uspela pripraviti sedem ekskurzijskih točk in ustrezno pisno gradivo:

1. Predstavitve tovarne vrat na Rečici,
2. predstavitev delovne organizacije in gospodarske enote Pokljuka. Posebni terenski objekti na Pokljuki:
3. naravna obnova kot pogoj za stabilnost in kvaliteto naravnih smrekovih sestojev (odd. 64),
4. izbiralno redčenje in stabilnost sestojev v srednji dobi, obžaganje vej (odd. 53),
5. selektivna obnova z upoštevanjem kvalitete in stabilnosti (odd. 53),
6. gozdarstvo v Triglavskem narodnem parku in visoka barja, ki odkrivajo zgodovino poključskih gozdov (barje Šijec),
7. ogled blejskega gradu in jezera.

Kratki povzetki strokovnega gradiva so bili v angleščini pripravljene v ličnih mapah. K temu smo dodali še brošuro »Gozdnogospodarsko območje Bled«, monografijo »Gozdovi bohinjskih fužinarjev«, spominsko deščico iz kvalitetnega smrekovega lesa z emblemi IUFRO, GG Bled, LIP Bled ter turistične prospekte. LIP Bled je udeležencem razdelil vrečke s prospekti in pisno predstavitvijo delovne organizacije.

Na vseh ekskurzijskih točkah so bili pripravljene večji posterji z nazornim pojasnilom podatkov in rezultatov raziskovalnega dela. Učinkovito so delovali karikirani prikazi najvažnejših dejstev pri gospodarjenju s smrekovimi gozdovi.

Celotno gradivo je bilo pripravljeno tako, da se lahko uporabi za katerokoli ekskurzijo, deloma ali v celoti ali na našem internem seminarju.

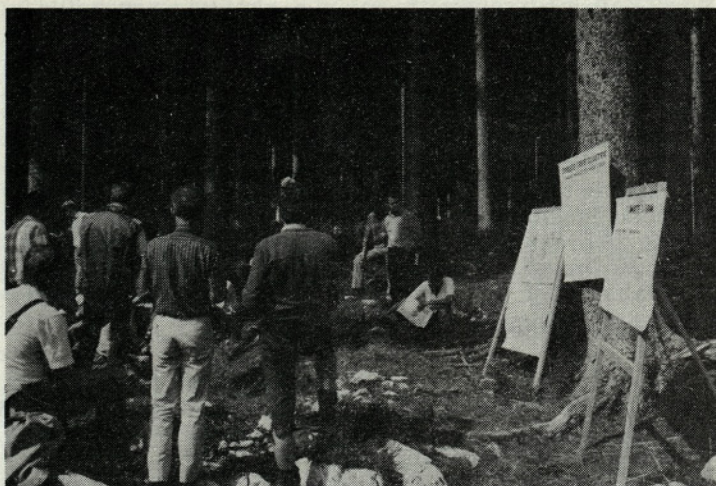

Ekskurzija pred gozdarsko kočjo na Mrzlem studencu. Foto: J. P.

Potek ekskurzije:

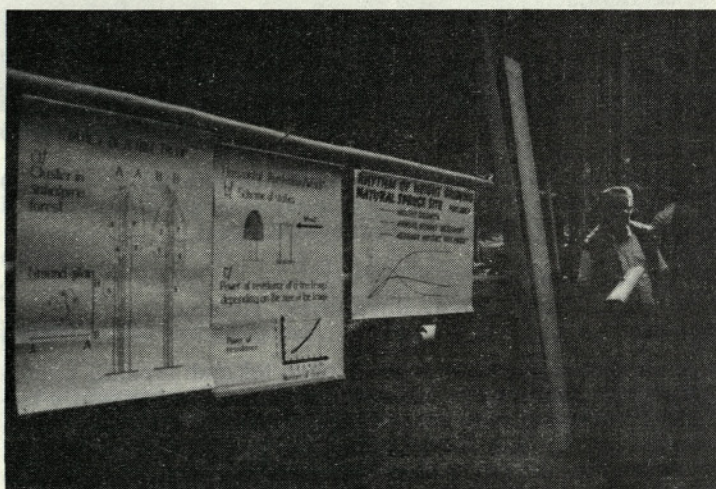
14. september — lepa sončna nedelja. Ob 9.30. je namesto 41 najavljenih udeležencev prispelo le 20 gostov (težave s podbokiranjem?). Zelo pester nacionalni sestav — Šveda, Finec, Norvežana, Kanadčana, Japonca in drugi — je kazal na dokaj temeljit in razumljiv način podajanja pripravljene gradiva. Po obhodu tovarne vrat na Rečici, kjer je bil posebno zanimiv »folding sistem« pri izdelavi vrat, smo po zakuski takoj krenili na Mrzli studenc. Tu smo pred gozdarsko kočjo predstavili ustno in s posterji našo delovno organizacijo in gospodarsko enoto Pokljuka. Podajanje in naporno poslušanje v angleščini smo prekinili z obilno malico na piknik prostoru na Mrzlem studencu. Za razpoloženje so poskrbele kmečke žene s pestro domačo hrano in kapljico, harmonikaš pa je poskrbel za domače viže.

Nato smo se odpravili po cesti preko Kranjske doline in Rudne doline k terenskim objektom. S kratkimi postanki in s posterji ob cesti smo opozarjali na uspehe in neuspehe gospodarjenja s poključskimi gozdovi. Na vseh omenjenih objektih smo kljub težavam z angleščino, kjer nam je pomagal iznajdljivi strokovni prevajalec, uspeli — vsaj upamo — predstaviti najnovejše dosežke raziskovalnega dela, ki osvetljujejo razvojno pot naravnega smrekovega gozda in ki ga želimo posnemati. Največ vprašanj je bilo nato o posebnostih našega sistema gospodarjenja: o mnogonamenski vlogi

Udeleženci so se razkropili po »šopih«.

Foto: J. P.

Razlaga je bila podkrepjena s številnimi posterji.

Foto: J. P.

gozda, o trajnosti vseh funkcij gozda, o pronaravnem načinu gospodarjenja, o dolgoročnih ciljih in ne oziraje se na kratkoročno ekonomiko. Težko, ali pa sploh ne, smo našli skupni jezik s Kanadčanom, ki ima drugačne poglede na izkoriščanje gozdnega gospodarstva. Ali s Švedom, Norvežanom, ki težko razumeta, da smo majhna dežela in moramo negovati vse funkcije gozda. Japonec ni veliko spraševal, je pa budno beležil vse, najbolj pa je bil vesel dobre čisto navadne vode s Pokljuke. Skandinavci niso prav verjeli, da je tipično šopasto rast v ostrih klimatskih razmerah potrebno upoštevati, ker pač naravnega pomlajanja ne upoštevajo dovolj.

Na ekskurzijo so bili vabljeni tudi naši inženirji in tehniki, ki so poleg poslušanja skrbeli tudi za vzdušje in v razgovorih s posameznimi udeleženci odgovarjali na številna vprašanja. Zanimivo je, da so bile nekatere podane teze na posameznih točkah tudi za njih nove, kar pomeni, da prenos raziskovalnih dosežkov v našem izobraževanju kasni.

Po napornem dnevu smo pripravili v opuščeni menzi na Mrzlem studencu bogato narodno kosilo, ki je potekalo v zelo sproščnem, vedrem vzdušju.

Udeleženci ekskurzije so se nato odpeljali na Bled, kjer je na grajskem dvorišču folklorna skupina mladih iz Žirovnice pripravila krajši in poživljajoč nastop v lepih narodnih nošah. Po tem nastopu je profesionalni vodič izredno poznavalsko razkazal grajski muzej.

Ob koncu uspešno organizirane zahtevne ekskurzije velja zahvala vsem, ki so jo pripravljali, se je udeležili in s tem izkazali pozornost gostom — strokovnjakom z vsega sveta. Posebna zahvala velja aktivni kmečkih žena pod taktirko Majde Lončarjeve, ki so v praksi zares imenitno pokazale, da smo turizem predvsem ljudje. To velja tudi za druge pango. Brez »ta pravih« ni ne pravega turizma in ne pravega gozdarstva.

Janez Košir

I U F R O

18. Svetovni kongres 18th World Congress

je potekal v Ljubljani od 8. do 13. 9. 1986. Udeležilo se ga je skoraj 2000 strokovnjakov z vseh koncev sveta.

Delo kongresa je zaradi splošne ogroženosti svetovnega gozda potekalo pod delovnim naslovom »Gozdarska znanost v službi človeštva.«

V Cankarjevem domu se je zvrstilo 350 referatov, 800 avtorjev pa je svoje dosežke predstavilo na posterjih.

Predstavilo se je tudi pet ključnih govornikov, ki ne izhajajo iz gozdarskih vrst. Dr. Brady je govoril o prizadevanjih za povečanje žetve riža v Aziji in Oceaniji, s katerimi so odpravili lakoto. Sudanec dr. Khalid je prenesel poslanico o odgovornosti gozdarjev predsednice norveške vlade, ki je predsednica svetovne komisije za varstvo okolja. Avstrijec dr. Lötsch je govoril o krizi prirode in ekologije. Dr. Trstenjak pa nam je predstavil antropološki pristop h gozdu in razvil misel, da gozd resnično potrebuje človekove negovalne roke. Pogled izumirajočega ljudstva, ki še vedno živi tesno z naravo, je prenesel Indijanec Jim Russel.

Kaj se dogaja z gozdom v tem trenutku?

Gozdovi po celotni zemeljski obli so zaradi nenasitnih potreb človeštva močno ogroženi.

Letno izgine zelenega bogastva za površino Velike Britanije.

Najbolj na »udaru« so tropski

gozdovi Latinske Amerike in Afrike.

Evropa in Amerika ima znatne težave s kislim dežjem in raznimi škodljivimi imisijami, ki so produkti človekovega nagelega razvoja.

Mislim, da se moramo ob teh skopih, toda žalostnih informacijah krepko zamisliti. Človek mora končno le priti do spoznanja, da je z obstojem gozda povezan tudi njegov obstoj. Borba za ohranitev gozda mora preiti v osnovni program svetovne politike.

V tej zvezi je kongres sprejel tudi deklaracijo, ki bo o odločitvi gozdarjev seznanila vse vlade na zemlji.

Kongres je po organizacijski in tematski plati eden izmed uspešnejših, o čemer pričajo hvale udeležencev. Krmilo IUFRO je dr. Mlinšek prepustil dr. Buckmanu iz ZDA. Novi predsednik je v govoru poudaril, da IUFRO ostaja znanstveno nepristransko združenje in prevzema odgovorno nalogo, da se spopade z vsemi problemi, ki ogrožajo svetovni gozd.

Po kongresu so se udeleženci razkropili po vsej Jugoslaviji. Na 20 ekskurzijah si bodo ogledali naše gozdove in ocenili uspešnost dela gozdarjev. Pokazali jim bomo več ali manj neoporečne objekte s trpkim priokusom, da se marsikje pri nas mora odnos do gozda korenito spremeniti.

Alojz Budkovič

Zakaj odhajajo naši delavci

Hudo nam je, kadar zapusti delovno organizacijo dober delavec, marljiv, sposoben, še posebej, če je bil dober tovariš. Kadar pa je v škripcih plan in že zima trka na vrata, pa nam je žal za vsakega, ki odide. In takrat se vprašamo, ZAKAJ? Zakaj odhajajo naši delavci? Pred kratkim sta odpovedala dva naša delavca. Najboljši odgovor dobim, če povprašam kar njiju. Prvi je v naši temeljni organizaciji šele 2 leti. K nam je prišel, ker je imel v prejšnji delovni organizaciji nizke osebne dohodka. Rekel sem mu, da ga skoraj razumem, da odhaja od nas, ker ima pač svoj poklic. Odgovoril mi je: »Ni ravno to. Tisti, ki dela, manj zasluži kot tisti, ki je na bolniški. Ko sem prišel h gozdnemu gospodarstvu, so bili osebni dohodki precej visoki, zdaj ne sledijo več draginji. Zdi se mi, da je vsak mesec višja norma. Vsako sečno enoto težje delam. Če pet let tako delaš, moraš postati invalid. Največkrat se okvare kažejo na rokah. Tudi zima me skrbi in nič ne kaže, da bi se kaj spremenilo oziroma, da bi naši kakšne boljše rešitve.«

K drugemu delavcu, ki je odpovedal delovno razmerje, sem

se podal kar na delovišče. Vsa njegova dosedanja zaposlitev je bila pri Gozdnem gospodarstvu Bled. Najprej je bil v sektorju za urejanje gozdov, nato je šel v Postojno v šolo. Dolga leta je vozil traktor Timberjack. Dobil je okvaro hrbtenice in presedel v posek. Zakaj odhaja: »Samo zima me skrbi, bojim se je, to je.«

Jože Podlogar

Dve domači publikaciji

V počastitev kongresa YUFRO v Ljubljani je Gozdno gospodarstvo Bled izdalo dve publikaciji.

Janez Košir je predstavil Blejsko gozdnogospodarsko območje. Stanje gozda in gozdarske dejavnosti je nazorno prikazal v tridesetih poglavjih na petdesetih straneh. Vsebinsko dopolnjuje 16 črnbelih in barvnih fotografij. Podatki so predstavljeni v štiridesetih diagramih in tabelah. Naslovi in povzetek so prevedeni v angleščino. Publikacija, ki se postavlja z lično obliko in bogato vsebino, je nastisnjena v 1.000 izvodih.

Druga publikacija obravnava

Klopov meningoencefalitis

V poletnih mesecih se v naših krajih pojavljajo bolj ali manj številni primeri meningitisa (vnetje možganskih open).

V Sloveniji se bolezen pojavlja endemično, torej kot posamezni primeri na ozemlju, čigar meja na zahodu teče od Jesenic do Škofje Loke ter Cerknice, nato proti vzhodu do Kočevja, kjer se obrne na sever proti Celju ter mimo Maribora v Avstrijo.

Bolezen je sezonska, največje število obolelih je v juliju, prvi primeri se začnejo pojavljati že v aprilu, zadnji pa v novembru.

Povzročitelj meningitisa je virus. Njegov epidemiološki rezervoar so divje pa tudi domače živali. Med njimi širi bolezen klop *Ixodes ricinus*, ki jo z ugrizom lahko prenese tudi na človeka. Domnevajo, da virus lahko prenaša tudi drugi mrčes npr. komarji, vendar večina bolnikov navaja ugriz klopa. Le-ta je razširjen po vsej Sloveniji, vendar pa najbolj v omenjenem okuženem območju.

Največ klopov najdemo na vlažnih mestih, v mešanih gozdovih z bogato nizko vegetacijo. V čisto smrekovih gozdovih ga praktično ni.

Klop preži na nizkem grmičevju na svojo žrtev. Po ugrizu porine rilec globoko v kožo in se tam zasidra z dvema stranskima kavljema tako, da ga ne moremo odstraniti na silo. Če ga odtrgamo, ostane rilec v koži in lahko povzroči neprijetno gnjenje. Klop popije sorazmerno velike količine krvi, temu primerno raste, nato odpade, da se prelevi. Klop se levi preko ličinke, nimfe, v odraslega klopa ter v vsaki fazi sesa kri.

Pri ugrizu klopa vnese virus v človeško kri. Povzročitelj je virus ARBO skupine. Gre za bolezen, ki jih prenašajo artropodi, predvsem klopi in komarji.

Tako komarji prenašajo virus avstralskega encefalitisa, st. louis encefalitisa ter zahodno-vzhodnega encefalitisa, klopi v ZDA pa virus ruskopomladnega encefalitisa, škotskega encefalitisa ovac ter srednjeevropskega

klopnega meningoencefalitisa, kamor spada tudi naš slovenski.

Avtorji menijo, da gre le za podvrste enega in istega virusa. Bolezen ima običajno dve fazi. V prvi fazi, ko se virus nahaja v krvi, imajo bolniki običajno temperaturo, vnetje žrela, vезnic, glavobol, bolečine v trebuhu ter meningizem. Ta faza traja od enega do šest dni ter je čisto podobna gripi. Sledi ji prosti interval približno 10 dni, ko so bolniki večinoma brez težav ali pa imajo samo lahek glavobol. Pogosto tega vmesnega intervala ni in začetne težave preidejo v drugo fazo, ko virus že napade centralno živčevje. Temperatura naraste, glavoboli postajajo vedno hujsi. Bolnik bruha, pojavi se otrplost tilnika. V redkih primerih se kasneje pojavijo znaki encefalitisa (vnetje možganske snovi same), z motnjami zavesti, ohromitvami ipd. Ta druga faza traja kakih 10 dni.

Prognoza boleznij je dobra. Smrtnost je zelo majhna in trajne posledice so zelo redke.

Približno polovica bolnikov zboli za lažjo obliko boleznij. Ko je le-ta omejena na prvo fazo boleznij, je včasih otrplost tilnika edini simptom, ki govori za obolenje možganskih open.

Terapija je simptomatična. Že diagnostična punkcija možganske tekočine, ki jo odvezamo za laboratorijske preiskave, olajša bolniku težave, bruhanje preneha. Rekonvalescenca boleznij traja štiri tedne. V tem času imajo nekateri bolniki še občasne glavobole, so razdražljivi, se teže koncentrirajo ipd. Preventivni ukrepi obsegajo izogibanje klopom v endemičnih krajih, nošenje škornjev, skrbno odstranjevanje klopov takoj po delu v gozdu, repelenti dajo le kratkotrajne zaščite.

Seropofilaksa po ugrizu klopa obsega pasivno cepljenje z Imunoglobulinom, obstaja pa tudi aktivna vakcina, ki nam po treh dneh da zaščito, ki traja približno 3 leta.

Dušan Tancar

Jamar Janez zmagal

Kovinarji Gorenjske so imeli 17. in 24. maja 1986 področno proizvodno tekmovanje. Tega

tekmovanja se vsako leto udeležijo tudi delavci iz TOZD gozdno avtoprevozništvu in delavnice. Vsa leta do sedaj so dosegali vidne rezultate, prav tako dobro so se uvrstili tudi v letošnjem letu.

Tekmovanja varilcev REO se je udeležil Mužan Jože, ki se je uvrstil na 4. mesto. Na Otto motorjih je svoje znanje in spretnost dokazoval Jamar Janez in bil najboljši ter zasedel 1. mesto. Tekmovanja so se udeležili tudi trije vozniki kamionov: Ambrožič Janko, Jensterle Bojan in Kobal Drago, med katerimi se je najbolje uvrstil Ambrožič Janko in zasedel 5. mesto.

Z osvojenim 1. mestom si je Jamar Janez priboril pravico sodelovanja na republiškem tekmovanju, katerega pa se žal ni udeležil.

Vsem tekmovalcem čestitamo za dosežene rezultate.

Zvone Šolar

Podobne publikacije so izdala tudi druga gozdna gospodarstva v Sloveniji.

Inovativna dejavnost v naši delovni organizaciji

V vseh razvitih deželah zavema inventivna dejavnost v strategiji tehnološkega razvoja vodilno vlogo. Kaj pa pri nas? Zadnja leta slišimo po radiju in televiziji, beremo v časopisju, kako po številu inovativnih predlogov, tehničnih izboljšavah, izumih na 100.000 prebivalcev daleč capljamo za razvitim svetom. Ves čas govorimo, kako moramo več storiti, da bodo inovatorji imeli boljše pogoje za svoje delo, kako čim bolj uporabiti domače znanje, razlika do razvitih pa kljub temu ostaja na enaki ravni. Vzrokov za takšno stanje je več; inovator marsikdaj s svojim predlogom težko prodre, ker ni denarja za razvoj predloga ali ideje, ker ni razumevanja ali zanimanja vodilnih delavcev, skromne so nagrade ali odškodnine, predvsem zaradi zavisti, da ne bi kdo kaj preveč dobil, in še bi lahko naštevali. Veliko idej, koristnih predlogov, inovacij in izboljšav ostane zato v glavah predlagateljev ali na papirju, mi pa kupujemo tuje licence, križev pot, ki so ga izumitelji pri tem opravili, pa jih odvrta in jim odvzame še tisto malo veselja, da bi še kaj predlagali ali izumili. Zadnji čas so se razmere popravile, kajti vedno bolj se zavedamo, da brez nenehnih izboljšav ni napredka, kupovanje tujega znanja pa je vedno dražje, pogloblja se tudi odvisnost od tuje.

Če se ozremo na našo panogo dejavnosti, lahko takoj ugotovimo, da gozdarstvo ni tako dinamična in hitro se spreminjajoča gospodarska dejavnost kot industrija, da bi inovativni predlogi lahko kar deževali, vendar je gotovo mogoče še marsikaj dopolniti, spremeniti, popraviti ali izboljšati. Verjetno ne pri motornih žagah, ki jih konstruira in izpopolnjuje cel štab strokovnjakov pri vsakem proizvajalcu, ampak pri adaptiranih kmetijskih traktorjih, pri žičnih napravah, v mehanični delavnici in še kje. Največ izboljšav in koristnih predlogov v gozdarstvu je mogočih pri organizaciji dela, pa naj si bo to posek, spravilo, gozdnogojitvena dela, gradbeništvo. Verjetno je marsikatero delovno fazo ali postopek mogoče še izboljšati, poceniti, poenostaviti in tako boljše izkoristiti obstoječe stroje ter povečati produktivnost.

Da bi spodbudili delavce k inovativnemu razmišljanju, imamo v naši delovni organizaciji

ciji samoupravni sporazum o inventivni dejavnosti, ki določa in razčlenjuje, kaj so dosežki inventivne dejavnosti (izumi, tehnične izboljšave, koristni predlogi), kaj in kakšne so naloge samoupravnih organov in služb v zvezi z inovacijami, kakšni so postopki za prijavljanje in ocenjevanje predlogov.

V skladu s samoupravnim sporazumom o inventivni dejavnosti je bila letos imenovana nova komisija, ki jo sestavlja po en član iz vsake temeljne organizacije in DSSS. Komisija je imela eno sejo, na kateri je obravnavala in ocenila tehnično izboljšavo delavca TOK d. e. Bohinj, Janeza Kocjanca. Njegovo inovacijo je v prejšnji številki našega glasila opisal Alojz Budkovič. Komisija je ocenila predlog kot dobro in ceneno »koristno izboljšavo« za smotrno izrabo delovnega sredstva in predlagala, da se avtor nagradi s 30.000.— din kot spodbuda njemu in drugim delavcem za nove koristne predloge in izboljšave. Na sestanku komisije je bilo ugotovljeno, da so mnogi naši delavci že večkrat predlagali razne zamisli in predloge, ki so bili koristno uporabljeni in speljani v praksi, ker pa ni njihovih zamisli in inovacij nihče posredoval naprej ali jih predlagal v ocenitev komisiji za inovacije, zanje ni zvedelo veliko ljudi, inovatorji pa so ostali anonimni in brez nagrade ali odškodnine. Morda gozdarji res nismo ne vem kako tehnično izobraženi ali nimamo tehnične žilice, vsaj ne večina med nami, vendar to ne sme biti razlog, da tudi mi ne bi kaj koristnega »pogrunтали«. Vabim vse naše delavce, da razmišljajo o tehničnih izboljšavah, da dajo kakšne koristne predloge, kakšne nove ideje, saj človeku pri vsakdanjem delu vedno kaj nagaja, opazi kakšne pomanjkljivosti in pri tem razmišlja, kako bi se dalo to izboljšati ali odpraviti. Večina morda ni veščta to napisati, skicirati, narisati, zato naj prosijo predpostavljeno ali nekoga, ki je v tem morda sposobnejši od njih, da njihovo idejo ali zamisel prenese na papir in pošlje v ocenitev komisiji za inovacije. Prisluhniti moramo vsakemu delavcu, pa če je morda njegova ideja ali predlog še tako preprost, kajti tudi iz tega se lahko porodi kaj pametnega, ker nas to spodbudi k razmišljanju.

Bogo Gradt

stavlja že industrijsko izdelani tulci, ki ščitijo predvsem debelca listavcev pred objedanjem in drgnjenjem.

— **Razne premake za vršičke** propagirajo s krilatlico, da so zaradi mehanskega učinka za okolje popolnoma neškodljivi.

— **Roundup** je sicer na tržišču že nekaj časa, vendar so njegovo delovanje še izpopolnili. Ta sistemski herbicid je uporaben v kmetijstvu in gozdarstvu za zatiranje trav, zelišč, grmovja in listavcev. Na rastline deluje v obliki škropiva ali premake, razredčen z vodo. Rastopina mora biti na površini listov vsaj 2 uri (premaz) ali 6 ur (škropljenje), da se zadostna količina vsrka v notranjost. Rastlinski sokovi strup odnesejo do korenin, kjer se začne počasen razkroj. Najkasneje v dveh tednih rastlina odmre. Učinek je najboljši v pomladanskih mesecih, ko je pretek rastlinskih sokov najintenzivnejši.

Pri propagiranju tega škropiva je velik poudarek na ekološki neoporečnosti:

— ni nevarnosti izpiranja v notranjost tal in zastrupitve pedofavne, ni nevarnosti za kožo in dihalna delavcev, ki delajo s škropivom,

— semena ostanejo nepoškodovana, tako da poškodb in genskih deformacij v naslednji generaciji ni,

— najnovejša različica je izpopolnjena do te mere, da tako uničena zelišča in travo lahko celo krmimo živini ali divjadi.

V glavnem imamo sredstva za varstvo in zaščito, ki so jih ponujali na celovškem sejmu na razpolago tudi na GG Bled. Roundup je uporaben le na čistih lesnih njivah, ne pa v mešanih sestojih, h katerim težimo v našem konceptu gospodarjenja. Pretehtati pa je treba njegovo učinkovitost in škodljive učinke na manjših posekah v smrečju, kjer gost plevel (malina, trava, praprotn) onemogoča naravno obnovo.

POGOZDOVANJE

(švedski sistem pogozdovanja HIKO)

Pri oblikovanju novega načina pogozdovanja so si zadali nalogo, kako rešiti dva največja problema dosedanjega postopka:

— zaradi presajanja semen, poznejše koncentracije dela pri izkopu sajken spomladi in hitrega izsuševanja razgaljenih korenin, je tveganje proizvodnje veliko in količina potrebnega, a obenem dragega človeškega dela na sadiko velika.

— Kljub ustreznemu rasti semena sadika še vedno prva leta raste v idealnih talnih in klimatskih razmerah drevesnice tako, da se morebitna nezmožnost

preživetja pokaže šele po presaditvi.

Te pomanjkljivosti so odpravili s sledečim sistemom:

— osnova za manipulacijo so 35 x 22 cm veliki platoji, sestavljeni iz 40 do 50 satato razporejenih 9 cm globokih plastičnih lončkov s semenkami. Ti platoji se pri vzgoji sadik horizontalno, pri sajenju na terenu pa vertikalno spajajo.

Zemljo in seme v lončke polni strojno, kar zagotavlja enakomerno željeno gostoto, mešanico in vlažnost talnega substrata ob kalitvi. Zaradi rebraste notranje stene lončka in zračnega toka, ki kroži med lončki, se doseže kar največja gostota koreninskih laskov, kar izboljšuje bodočo zakoreninjenost in prehrano v gozdnih tleh ter zmanjšuje presaditveni šok.

Velike platoje s klicami zložijo s posebnimi dvigali v rastlinjake z regulirano temperaturo in vlažnostjo.

Po skalitvi je možno platoje takoj prenesti na površine, kjer se načrtuje pogozdovanje, tako da se rastlinica že od klice razvija v svojem bodočem okolju. Rast drevesca od klice do pogozdovanja imenujejo čas šolanja drevesa »Baumschulperiode«.

Sadnja po HIKO sistemu je mogoča preko cele vegetacijske dobe.

Ko na določenem delovišču potrebujemo sadike, te platojih pripeljejo, tu jih delavci razstavijo na osnovne enote 35 x 22 cm in si po 4 do 5 platojev oprtajo na hrbet.

Prvi in edini neposredni stik človeka s sadiko je torej pri samem sajenju, kjer delavec sadiko skupaj z zemljo potegne iz lončka in jo vtakne v narejeno jamico.

Za razne vrste zemljišč uporabljajo za kopanje jamic različno oblikovano orodje (npr. na apnencu je zraven še rovnica). Na Švedskem na obsežnih posekah za sajenje uporabljajo celo stroje, ki so podobni velikim kombinom.

Opisani način bi zahteval popolno preureditev drevesnic, kar pomeni ogromne investicije in odpuščanje delovne sile. Zato o uvajanju tega sistema v bližnji prihodnosti še ne moremo govoriti. Zelo zanimiv in koristen se mi zdi način prilagajanja sadike na bodoče klimatske in talne razmere. Majhne sadike (10 do 15 cm) bi bile zlasti primerne za suhe rendzine na strmih pobočjih, kjer večjim sadikam z golim koreninjem grozi izsušitev. Obenem pa bi majhne sadike veliko težje preživele zaradi divjadi. Temu se v Z Evropi izognejo z že rutinskim ograjevanjem pomladitvenih jeder. V svetu, kjer je ekonomika velevnik vsake proizvodnje, tudi naravne, je HIKO sistem enakovredna alternativa dosedanjemu načinu umetne obnove gozdov.

Vida Papler

Celovski sejem — 86 — Novosti iz drevesničarstva in varstva gozdov

Kljub temu, da obiskovalec celovškega velesejma pričakuje, da si bo ogledal džunglo raznih strojev, se sprehodil skozi morje idej, ki jih vsako leto lansira hobi-industrija ter pokukal v zabavišni in kramarski del sejma, pa po naključju odkrije tudi nekaj stojnic, kjer predstavljajo sredstva za varstvo gozdov ter nove oblike pogozdovanja.

VARSTVO GOZDOV

— **Pheroprax** je še vedno najučinkovitejše sredstvo za privabljanje lubadarja. Zelo različne pa so oblike vab. Vse težijo k čim večji lovni površini na majhno enoto prostornine. Vabe so podolgovate, ploščate ali kvadratne, plastične, s številnimi izbočenimi lovilnimi vdolbinami.

— Zaščito proti divjadi pred-

V pokoj so odšli

SRNA Janez

Prvi »šiht« je začel s konjem na Mežakli v odd. 30. Po upokojitvi dolgoletnega »štalmajstra« Skumavec Franca leta 1961 je to delo prevzel Janez. Vselej je imel rad konje, tudi danes jih še ima. Slaba stran njegovega dela pa je bila stalna odsotnost od doma. Žena Marica ga je večkrat prišla obiskat na Mrzli studenec in z njim preživela vikend. Po petih letih hlevvarjenja je šel delat v gozd. Delal je vse, kar je bilo treba; sekal, sadil, gnojil, delal na cesti, na skladišču. Nobeno delo mu ni bilo pretežko ali premalo cenjeno. Bil je član IO sindikata in član delavskega sveta TOZD.

Nikdar ni veliko bolehal, saj tudi ni bil take vrste človek, ki bi za vsako figo tekkel k zdravni-

ku. Po zadnjem sistematskem pregledu so ga poslali na specialne preglede na Jesenice. Klican je bil na invalidsko komisijo. Nič ni razumel, kaj so se med seboj pogovarjali, le to je slišal, da je za prekvalifikacijo prestar.

Nemalo je bil presenečen, ko mu je zdravnik v obratni ambulanti povedal, da je upokojen. Skoraj objokan je prišel domov. Dva dni je še šel na delo. Zadnji »šiht« je naredil prav tam, kjer je pred 27 leti začel, le s to razliko, da je takrat »fural«, zdaj pa čistil goščo, ki je v teh letih zrastle na tej površini.

Upamo, da bo upokojitev lahko prebolel, saj ima polne roke dela. Zdaj zida hišo, ima poln hlev živine: konje, govedo, prašiče.

Obljubil je, če bo treba, da nam bo rad priskočil na pomoč tam, kjer odpove mehanizacija.

SUKIČ Rozka

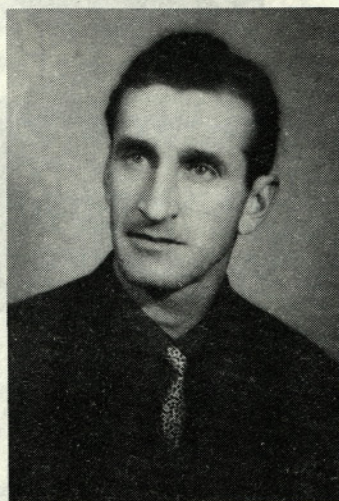

Dolga, zelo dolga je bila pot in ni bila z rožicami postlana. Ko je Rozka leta 1954 nastopila pri gozdni upravi Pokljuka, je bilo čiščenje gošče delo žensk. Ni bilo enostavno in lahko s sekuro mahati po gozdu; še moškemu ne, kaj šele ženski. Sajenje, žetev, čiščenje gošče, maklanje, obnova mej, vzdrževanje presek, to so bila Rozkina dela v gozdu. Tudi odkazovati je pomagala, pa meriti les, še posebno, kadar je bila zadrega. Rada je šla gozdarjem pomagat. Prva leta je bila zaposlena le sezonsko. Med leti 1958 in 1960 je bila kuharica

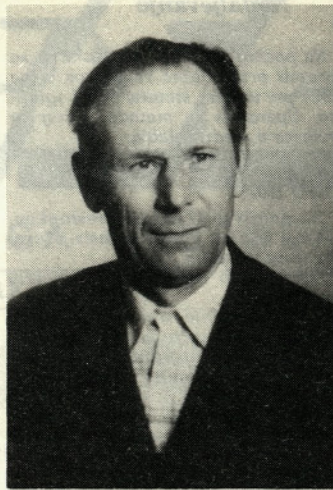
pri Gradisu na Rudnem polju, ko je Gradis gradil vodne rezervoarje. Leta 1960 se je vrnila med gozdarje in od takrat ni več dala kuharice iz rok. Obšla je mnogo menz. Nekaj naj jih naštejemo: Rudno polje, Zajavornik, Radovna, Mrzli studenec, Mežakla, Pasjica, Radovljica, avtopark.

Zdaj, ko je že upokojena, sem jo našel v novem centru na Rečici. Vskočila je na pomoč. Ob majhni pokojnini prav pride vsak dinar.

RAVNIK Franc

KOZAR Štefan

K naši delovni organizaciji je prišel že leta 1948. Po odsluženju vojaškega roka se je vrnil in delal tri leta pri gozdni upravi Jesenice. Tista leta je bil zaposlen le sezonsko, od leta 1959 dalje pa je bil zaposlen pri gozdnem obratu Pokljuka. Deset let je nakladal kamione. Na Pokljuki je stanoval do leta 1975, nato se je preselil v blok v Gorjah. Od

leta 1982 naprej je delal na skladišču Rečica. Sam pripoveduje takole: »Najlepša leta svojega življenja sem preživel na Pokljuki. Takrat smo bili zadovoljni, čeprav smo živeli skromno, v revščini. Srce me boli, ko slišim, kako na Pokljuki propadajo stavbe, za katere so bila vložena ogromna denarna sredstva, kot so menza, delavska hiša. Mi smo se borili za golo streho nad sabo, ponoči smo premikali postelje, da ni voda tekla na nas.

Delali smo kvalitetno. Če bi takrat delali tako, kot se dela sedaj, bi te nagnali, pa še kazni bi plačal. Zdaj je sekaču malo mar, če pri podiranju oguli drugo drevo, če pred seboj podre še tri drevesa, če štori niso oguljeni.

Kvaliteta bi se morala upoštevati. Premalo se zavedamo, da je slabo delo drago.«

Štefan spada v tisto generacijo, ki je veliko prispevala za naš današnji čas, pa je sama imela od tega zelo malo.

V pokoj odhaja invalidsko. Doma v rodnem Prekmurju ima hišo in nekaj zemlje. Tam bo teklo njegovo nadaljnje življenje.

Iz delovne skupnosti skupnih služb je odšel BRANC Vili

V letošnjem aprilu je odšel v pokoj po 40 letih in petih mesecih dela Branc Vili, delavec, katerega so poznali vsi delavci v naši delovni organizaciji in ga imeli radi, posebno takrat, kadar nam je prinesel denar za osebne dohodke.

Delati je začel v mesecu novembru 1945 pri Carinarnici Jesenice, kjer je delal skoraj štiri leta. Po prenehanju dela pri carini je začel opravljati finančno-knjigovodska dela, najprej kot pomožni bančni uslužbenec v Narodni banki na Jesenicah, nato pa pri Komunalni banki Radovljica na Bledu kot blagajnik do konca marca leta 1958. Nato je tri leta delal kot knjigovodja pri Poslovni zvezi za gozdno in lesno gospodarstvo v Radovljici. Po reorganizaciji gozdnega in lesnega gospodarstva je delal do konca leta 1962 v gozdarsko kmetijski zadrugi Bled kot knjigovodja in blagajnik. S prenosom dejavnosti gospodarjenja z

gozdovi v zasebni lasti v gozdno-gospodarske organizacije se je Vili zaposlil v naši delovni organizaciji, kjer je delal do upokojitve kot glavni blagajnik.

Z njegovim delom smo bili zadovoljni, ker je bil vesten, natančen in pošten. Kupi denarja so šli skozi njegove roke in razen manjših pomanjkljivosti, ki jih napravi vsak kdor dela, pri njegovem delu ni bilo napak in tudi primanjkljajev ne. Sodelavci in tisti, s katerimi je sodeloval, smo ga imeli radi, čeprav je bil včasih siten in neučakan. Tudi če nam je včasih »zabrusil« kakšno neprijazno besedo, mu tega nihče ni mogel zameriti. Razumeli smo ga, ker smo vedeli, da je imel težko življenje in da kot tak nima tako dobrih živcev, da bi se vedno obnašal tako, kot je prav in kot je drugim všeč. V predvojni Jugoslaviji in tudi med vojno je bilo življenje nezakonskega otroka težko. Tudi po vojni je bilo zanj sprva težko. Ko si je po vojni s pridnim delom omogočil boljše življenje, se poročil in dobil stanovanje, se je v prostem času rad ukvarjal s fotografiranjem in risanjem, predvsem pa je rad potoval. Na potovanjih je videl mnogo krajev v naši deželi ter drugih dežel Evrope, Bližnjega vzhoda in Afrike. To obdobje pa je bilo kratko. Ko je hudo zbolela žena, je bil več let njena bolniška sestra in negovalka. Po njeni smrti ni bil več tisti Vili, ki smo ga poznali.

Pet sezon je bil Vili oskrbnik v počitniškem domu v Piranu. Tudi letos bi bil, če ga ne bi prometna nesreča in bolezen spravila v bolnico in občasno zdravljenje doma.

Vili je star šele 63 let, zato mu želimo, da bi čimprej okreval, da bi lahko še dolgo užival tisto, kar je z dolgoletnim delom zaslužil.

Jože Podlogar

Jože Legat

Kronika za Jelovico in Notranji Bohinj 1899—1917

Nadaljevanje

Zaradi odprtja železniške proge Jensenice—Trst je cena lesa močno narasla.

Za 99.000 kron so posestniki v k. o. Studor obnovili pašne pravice v zakladnih gozdovih.

V enklavi na Vodičnem vrhu ima predpravico dajanja lova v najem občina Srednja vas.

Za parcele ob Bohinjskem jezeru so se pojavili trije interesi.

Gozdarja Jernej Goričnik in Franc Ažman sta za 40-letno službovanje dobila v juniju častni medalji.

V maju so imeli na inšpekciji višjega gozdarskega svetnika Karla Schruteka. Izdal je nekaj napotkov, med drugim tudi nakup Wertheim blagajne, ki pa jo zaradi pomanjkanja sredstev niso kupili.

Na podlagi naredbe ministrstva so opravili primerjalne raziskave lesne mase pri večjem številu debel iglavcev. Uporabili so metodo sekcij in premera v sredini debla.

LETO 1907:

Naznanili so 47 pašnih prestopkov. Cene lesa so precej porasle. Narašča izvoz v Italijo.

Opravili so večja dela pri hotelu Sv. Janez.

Zaradi revizije sestava uredb za zakladne gozdove se je od začetka julija do srede septembra v Notranjem Bohinju in na Jelovici mudila posebna komisija.

Dalje so na novo premerili južni breg Bohinjskega jezera, da bi dobili

podlago za izdelavo plana razparceliranja parcel.

LETO 1908:

Dokončali so gradnjo ceste Rovtariča—žičnica Soteska v dolžini 3100 m.

Poleti 1908 so izvršili trasiranje glavne dovozne poti z Jelovice proti Boh. Bistrici na sektorju Boh. Bistrica—Nemški rovt.

Prijavili so 37 pašnih prestopkov. Cene lesu rahlo upadajo.

Kranjsko primorsko gozdarsko društvo je imelo 29. junija v Boh. Bistrici letni zbor. Ogleдали so si tudi objekte v Notranjem Bohinju.

Profesor Belar iz Ljubljane je sprožil akcijo za ustanovitev parka na področju Sedmerih jezer.

Razmišljali so o prestavitvi uprave iz Radovljice v Bohinjsko Bistrico.

LETO 1909:

Naznanili so 48 pašnih prestopkov. Med letom si je obratovanje žičnic ogledal bavarski gozd. mojster Vertel, da bi izkušnje prenesel v svoje področje.

LETO 1910:

V Notranjem Bohinju je bil večji skalni podor. Zaradi zračnega pritiska (z višine ca. 700 m) so padajoče skale uničile 0,5 ha gozda.

Cene lesa zmerno naraščajo.

Pogozdili so 24.50 ha.

V decembru so preselili upravo iz Radovljice v Boh. Bistrico.

24. 5. so Jelovico obiskali slušatelji IV. letnika c. kr. Visoke šole za kulturo tal z Dunaja, na čelu s tedanjim rektorjem. V Bohinj so prišli z ogleda Krasa. Po ogledu jih je »sopihajoči jekleni konj« odpeljal proti Dunaju.

LETO 1911:

Pašnih prestopkov ni bilo. Sodišču so naznanili storilca, ki je ukradel 1,09 m³ smrekovine.

Večjo škodo je v drevnecih Ribčeva planina povzročil rilčkar. Povođenj sredi oktobra je podrla jez v Stari Fužini, ki je bil zgrajen iz kašt.

Zaradi vročih in suhih poletnih mesecev je bil v začetku septembra manjši požar na Jelovici.

Izredna suša v avgustu in septembru je zahtevala povečano budnost osebja.

20. 2. 1911 je cesar odlikoval gozdarja Jerneja Goričnika s srebrnim zaslužnim križcem s krono, ki so mu ga izročili na slovesen način pred zbranim gozdarskim osebjem.

Pogozdili so 5,40 ha.

V avgustu so imeli v gosteh 10 dni inšpektorja Franca Manzono, ki je v kratkem ugotovil naslednje:

— Premalo se izvaja in opazuje gojenje bukovih sestojev.

— Pri čiščenju poročevalec navaja, da se ne držijo letnega obsega in prekoračujejo planirane količine.

Koncem decembra so od firme Grassi odkupili žago v Boh. Bistrici (za 76.500 kron).

LETO 1912:

Zaradi suše v preteklem letu so opazili povečano aktivnost lubadarja v sestojih nad Nomenjem in Sotesko. Sušice so takoj izdelali.

V aprilu je zaradi isker iz lokomotive nastal požar v odd. 140 a, 141 b in 144. Požar se je zaradi vlažnih tal ustavil na platoju. Površina požarišča je bila 28 ha. Škoda je povrnila železnica.

Cene lesu so narasle.

Pogozdili so 27,50 ha. Posadili so 72.700 kom smrekovih sadik in 51.400 kom bukovih sadik, kar je za Avstrije nenavaden podatek.

LETO 1913:

Poročilo navaja protizakonito pašo 250 koz, ki so prišle iz občine Soča na Komno. Zaplenili so 7 koz. Ker se lastniki v roku niso javili, so jih v občini Srednja vas prodali na javni dražbi za 61 kron.

Zaradi neopravičenega izostanka v službi in zaradi poneverbe denarja je bil odpuščen gozdarski pomočnik Stanko Mlakar.

V Boh. Bistrici so zgradili ribogojnico za 60.000 postrvnih iker. Iz upravne stavbe so potegnili telefonsko napeljavo na Jelovico. Vodi preko gozdarskih koč Ribčeva, Rovtariča do Martinčka.

Pogozdili so 7,30 ha.

Za potizkus so posadili črne orehe v Ukancu. Posadili so tudi 5 češenj, 20 hrušk in 100 jabolok.

V višjih legah bogato semensko leto pri smreki. Seme jelke in bukov žir sta čisto izostala.

LETO 1914:

Gozdarskemu čuvaju Strgarju, ki je stanoval v Stari Fužini, je bilo določeno novo bivališče na Poljah.

Na Rovtariči so pričeli z gradnjo gosposke koče.

Za gojitev sadja so v Bistrici in Stari Fužini posadili 100 jabolok, 20 hrušk in nekatera druga sadna drevesa iz sadjarske šole Frauenberg.

LETO 1915:

Izredno snežna zima. Sneg tja do 4 m debeline je napravil veliko škodo na poslopih, kočah in seveda v sestojih. Lomilo je predvsem v mlajših sestojih.

Zaradi vojne so vpoklicali večino gozdarskega osebja in med letom so se menjave vršile na dnevnem redu. Ker je bil ogrožen Panovec pri Goriči, so prehodno namestili v Bohinju Alojza Siegla. Ko se je stanje pomirilo, se je vrnil na staro službeno mesto.

(se nadaljuje)

Cveto ČUK je odšel v pokoj

Dne 29. 6. 1986 se je poslovil od nas Čuk Cveto, dipl. ing. Odšel je v zaslužni pokoj. Pri naši delovni organizaciji se je upokojil kot prvi gozdarski inženir poveljne generacije.

Po uspešno opravljeni diplomni na gozdarski fakulteti v Zagrebu se je 1. 1. 1953 zaposlil pri Gozdnem gospodarstvu Bled. Le šest mesecev je bil v gozdarski službi na GU Tržič, nato pa se je zaposlil na Bledu in je do upokojitve delal na »direkciji« oziroma sedaj na »skupnih službah«.

Pri GG Bled je svoje strokovno delo začel na »klasični« način. Zaposlil se je kot taksator pri sektorju za urejanje gozdov, nato je bil šef sektorja, vodja službe za gojenje gozdov, od leta 1975 pa je delal dve mandatni dobi kot individualni poslovodni organ, dve leti pred upokojitvijo pa je opravljal dela strokovnega svetovalca in dela na urejanju zaved SIS za gozdarstvo.

Na navedenih področjih je opravljal vedno pionirska dela pri povojnem razvoju našega gozdarstva.

Kot taksator je deloval v času, ko je bilo potrebno izdelati solidne nove osnovne stanja gozdov območja, vsako drevo je bilo v tem času dvakrat izmerjeno. S tem je bila dana urejanju gozdov čvrsta osnova za bodoče načrtovanje. Izdelani so bili prvi povojni gozdnogospodarski načrti. Izdelal pa je tudi prvi območni načrt.

Kot gojitelj je uvajal sodobno tehnologijo gojenja gozdov v ci-

lju zagotovitve trajnega donosa in čim boljšega izkoriščanja naravnega gozdnega potenciala, s čim večjim deležem naravnega pomlajevanja. Kot odlični poznavalec stroke je v sodelovanju z pravnstvenimi institucijami sodeloval pri izdelavi študij o gozdpodarjenju z visokogorskimim gozdovi Pokljuke in Jelovice ob zagotavljanju čim večjega vrednostnega prirastka.

Dela in naloge individualnega poslovodnega organa je prevzel z prav in času urejanja zakona o združenem delu. S svojo upornostjo, strokovnim in političnim znanjem je uspel voditi tako politiko organizacije in razvoja GG Bled, da je bil zagotovljen enakomerni razvoj celotnega območja.

Dve leti dela strokovnega svetovalca smo bili deležni njegovih koristnih nasvetov na vseh področjih dela. Kot zadnje delo je priprava gradiva za kongres IU-FRO in novi samoupravni akti območja SIS za gozdarstvo.

Deloval je tudi v raznih strokovnih institucijah v republiki in zvezni, tako da je njegovo ime poznano strokovnjakom širom Jugoslavije. Njegovo ime poznajo tudi gozdarski strokovnjaki izven naše domovine. Zaradi izrednega poznavanja gozdov je vodil neštete strokovne ekskuzije iz celega sveta po Pokljuki in Jelovici.

Pri delu je bil kolega Cveto pošten, skromen, delaven. Vsako delo je opravil strokovno poglobljeno, vedno je bil pripravljen nuditi tovariško pomoč in nasvet. Tretjino stoletja je vlagal svoje znanje v gorenjske gozdove in lahko rečemo, da so sledovi njegovega dela vidni.

Cveto je bil vedno povezan z naravo, v službi z gozdom, doma pa s svojim vrtičkom. Prepričani smo, da bodo te vezi še ostale v bodoče.

Želim mu, da bi zadovoljno užival zaslužni pokoj, mi pa ga ne bomo pozabili in se z veseljem spominjamo skupnega dela, katero je bilo včasih težko pa tudi veselo, vendar plodno.

Franc Remec

Odgovorni urednik: Jože Podlogar. Tehnični urednik: Milena Černe. Člani: Ivan Veber, Alojz Mertelj, Nikolaj Lapuh, Tadej Vidic, Albert Vidic, Boris Ahac. Tisk: TK Gorenjski tisk Kranj. Naklada: 600 izvodov.

